

Література:

1. Рабінович П. Основи загальної теорії держави і права. Львів : Край, 2007. 192 с.
2. Алексеев С. Собрание сочинений [в 10 т.]. Т. 2 : Структура советского права. М. : Статут, 2010. 471 с.
3. Кудрявцев В. Общая теория квалификации преступлений. М. : Юридическая литература, 1972. 352 с.
4. Черданцев А. Толкование права и договора. М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2003. 381 с.

ПРОБЛЕМИ ВИЗНАЧЕННЯ СУБ'ЄКТА СКЛАДУ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ, ПЕРЕДБАЧЕНОГО СТ. 375 КК УКРАЇНИ

Нос С. П.

заступник голови

Восьмого апеляційного адміністративного суду

м. Львів, Україна

Суб'єктом кримінального правопорушення є фізична осудна особа, яка вчинила кримінальне правопорушення у віці, з якого настає кримінальна відповідальність. Однак, суб'єктом низки кримінальних правопорушень є особи, які поряд із ознаками загального суб'єкта кримінального правопорушення, мають додаткові, спеціальні ознаки. Очевидно, що суб'єктом кримінального правопорушення, передбаченого ст. 375 КК України може бути спеціальний суб'єкт – суддя.

Таким чином, суб'єкт кримінального правопорушення, передбаченого ст. 375 КК України має такі ознаки: це фізична особа, осудна особа, особа, яка досягнула віку, з якого настає кримінальна відповідальність, така особа є суддею. Одразу ж зазначимо, що та ознака, що особа є суддею, буде безпосередньо впливати на вік, оскільки судьями за законодавством України можна стати лише після досягнення певного віку.

На дослідження перших двох ознак: тобто того, що суб'єкт кримінального правопорушення є фізичною осудною особою, ми зупинятися не будемо, оскільки жодних особливостей у аналізованому складі кримінального правопорушення ці ознаки не мають.

Щодо віку, необхідно зазначити таке. Відповідно до ст. 127 Конституції України для суддів передбачено певний віковий ценз – 30 років.

С. Мірошніченко до кримінальних правопорушень проти правосуддя пропонує віднести кримінальні правопорушення, які вчинюються у зв'язку з діяльністю: а) загальних судів з розгляду і вирішення судових справ (кримінальних, цивільних, господарських і адміністративних); б) Конституційного Суду України [1, с. 12].

Вважаємо за можливе зробити висновок про те, що суб'єктами кримінального правопорушення, передбаченого ст. 375 КК України можуть бути: судді судів загальної юрисдикції та судді Конституційного Суду України.

На думку С. Дідика, суддя як спеціальний суб'єкт кримінального правопорушення – це фізична осудна особа, наділена відповідно до Конституції України повноваженням здійснювати правосуддя і виконувати свої обов'язки в Конституційному Суді України та на професійній основі в судах загальної юрисдикції, яка, користуючись службовим становищем, вчинила кримінальне правопорушення, передбачене КК України [2, с. 9].

Н. Кваснівська суб'єктом постановлення завідомо неправосудного акту визнає фізичну, осудну особу, наділену в установленому законом порядку повноваженнями судді при вирішенні конкретного юридичного конфлікту по суті [3, с. 262].

На думку А. Щасного, спеціальний суб'єкт постановлення завідомо неправосудного вироку – це фізична осудна особа, яка досягла двадцятип'ятирічного віку, здобула вищу юридичну освіту, пройшла спеціальну підготовку та склала кваліфікаційний іспит, має стаж в галузі права не менше як три роки, проживає на території України не менше 10 років, володіє державною мовою, призначена або обрана суддею, наділена повноваженнями виконувати обов'язки судді на професійній основі та займає штатну суддівську посаду в одному із судів України [3, с. 265]. Вважаємо, що таке детальне визначення не можна визнати вдалим. Причинами такого твердження є те, що достатньо не перелічувати всіх вимог до кандидата на посаду судді, вказувати порядок призначення на посаду судді, а просто зазначити, що йдеться про професійного суддю. Якщо особа є професійним суддею, то це само собою означає, що вона має певний вік, певну необхідну освіту, працює на штатній посаді в суді і т.д.

Разом з тим не лише професійні судді є суб'єктами складу кримінального правопорушення, передбаченого ст. 375 КК України. Так, у кримінально-правовій літературі досліджують можливість визнання таким суб'єктом народних засідателів та присяжних.

С. Дідик вважає, що кримінальну відповідальність за постановлення неправосудного рішення повинні нести судді судів загальної юрисдикції, судді Конституційного Суду України, народні засідателі. У зв'язку з цим, науковець пропонує з метою усунення неоднозначного тлумачення диспозиції ст. 375 КК України та забезпечення ефективного застосування її на практиці слід внести відповідні зміни у її диспозицію, зазначивши серед суб'єктів цього кримінального правопорушення народних засідателів [4, с. 10].

Н.Д. Квасневська також суб'єктом постановлення завідомо неправосудного акту визнає професійного суддю та народного засідателя [2, с. 12].

Після прийняття чинного Кримінального процесуального кодексу України, необхідно вести мову і про визнання присяжного спеціальним суб'єктом досліджуваного кримінального правопорушення.

Література:

1. Мірошниченко С. Злочини проти правосуддя: теоретичні і прикладні проблеми запобігання та протидії : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.08 / С.С. Мірошниченко ; Нац. акад. прокуратури України. К., 2012. 40 с.

2. Квасневська Н. Відповідальність за постановлення суддею (суддями) завідомо неправосудного вироку, рішення, ухвали або постанови в Україні (кримінально-правове та кримінологічне дослідження): автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.08 / Н.Д. Квасневська ; Держ. НДІ М-ва внутр. справ України. К., 2009. 20 с.

3. Щасний А. Суддя як спеціальний суб'єкт злочину у складі постановлення суддею (суддями) завідомо неправосудного вироку (ст. 375 КК України). *Часопис Київського університету права*. 2011. № 2. С. 262-266.

4. Дідик С. Кримінально-правова охорона правосуддя від незаконних діянь судді як спеціального суб'єкта злочину: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08. К., 2009. 218 с.